

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoCsp/69/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2118209810
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2118209810.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jozefa Mačēja a členov senátu JUDr. Kataríny Slováčekovej a Mgr. Fedora Benku v spore žalobkyne: Prima banka Slovensko, a.s., IČO: 31 575 951, Žilina, Hodžova 11, proti žalovanej: X. A., rod. M., nar. XX. P. XXXX, C. XXX, o 15.710,05 eur a príslušenstvo, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 27. januára 2020 č.k. 37Csp/25/2018-66, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej o zaplatenie dohodnutého zmluvného úroku vo výške 8,09% p.a. zo sumy 15.710,05 eur od 14. februára 2018 do zaplatenia m e n í tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni dohodnutý zmluvný úrok z úveru vo výške 8,09% p.a. zo sumy 15.710,05 eur za obdobie od 14. februára 2018 do zaplatenia istiny, najviac však vo výške 4.313,65 eur a v zostávajúcej napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej sa rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

II. Žalovaná je povinná nahradiť žalobkyni trovy tohto konania v rozsahu 100% s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie odvolaním napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni istinu 15.710,05 eur; úrok vo výške 280,16; úrok z omeškania vo výške 5% p.a. z istiny 15.710,05 eur od 14. februára 2018 do zaplatenia; úrok z omeškania vo výške 5% p.a. zo sumy 280,16 eur (nezaplatený kapitalizovaný úrok) od 14. februára 2018 do zaplatenia; všetko do 15 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok - ods.1); vo zvyšku žalobu zamietol (výrok - ods. 2) a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100% (výrok - ods. 3).

2. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, ako to konštatoval súd prvej inštancie, že žalovaná a právny predchodca žalobkyne (Sberbank Slovensko, a.s., ktorej práva a povinnosti prešli na základe zmluvy o zlúčení vo forme notárskej zápisnice N 310/2017, Nz 17512/2017, NCRIs 17884/2017 zo dňa 24. mája 2017 a rozhodnutia o zlúčení zo dňa 24. mája 2017 na žalobkyňu) uzavreli dňa 20. mája 2016 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 631309, na základe ktorej právny predchodca žalobkyne poskytol žalovanej úver vo výške 17.800,00 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splácať v 96 mesačných splátkach po 253,27 eur; termín konečnej splatnosti / doba trvania zmluvy bol 15. máj 2024, v zmluve bola dohodnutá úroková sadzba 8,09% p.a., RPMN vo výške 8,4%, priemerná ročná percentuálna miera nákladov 10,78, celkové náklady spojené s úverom 24.313,92 eur (úverová zmluva obsahovala povinné náležitosti podľa § 9 zák. č. 129/2010 Z.z.). V úverovej zmluve bol dohodnutý úrok z omeškania 5,00% ročne. Vzhľadom k tomu, že žalovaná platila právnomu predchodcovi žalobkyne za úver sumy / splátky v rôznych výškach (nie teda podľa zmluvy) v období od 15. novembra 2016 do 20. novembra 2017 (keď bola zo strany žalovanej zaplatená posledná platba) a následne prestala splátky úveru platiť úplne, žalobkyňa (pre neplatenie

splátok úveru riadne a včas) listom zo dňa 6. novembra 2017 vyzvala žalovanú k úhrade omeškaných splátok; nakoľko žalovaná aj naďalej splátky riadne a včas neplatila, ku dňu 13. februára 2018 vyhlásila žalobkyňa predčasnú / mimoriadnu splatnosť úveru. Po zosplatnení úveru žalovaná nezaplatila žiadnu sumu. Súd prvej inštancie vec právne posúdil ako nárok veriteľa voči dlžníkovi na vrátenie poskytnutého úveru s dohodnutým úrokom podľa § 497, § 499, § 504 a § 506 Obch.z. (zákon č. 514/2003 Z.z. Obchodný zákonník v znení jeho neskorších zmien a doplnení), § 1 ods. 2, § 2 písm. d) a § 9 ods. 1 a 2 ZoSÚ (zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu vzniku zmluvného vzťahu), § 52 ods. 1 a 2, § 488, § 489, § 491, § 494 § 497, § 499, § 504, §506 a § 517 ods. 1 veta prvá a ods. 2 O.z. (zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení jeho neskorších zmien a doplnení), ako aj § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že nárok žalobkyne je v zásade dôvodný a opodstatnený okrem požiadavky žalobkyne na zaplatenie „riadneho“ úroku vo výške 8,09% p.a. zo sumy dlžnej istiny 15.710,05 eur po zosplatnení úveru do zaplatenia, v ktorej časti považoval žalobu za nedôvodnú. Nakoľko žalovaná dlžnú istinu neuhradila ani len čiastočne, súd prvej inštancie jej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 15.710,05 eur ako neuhradenú časť istiny úveru (t.j. poskytnutá suma 17.800,00 eur mínus do dňa zosplatnenia úveru zaplatené splátky istiny 2.089,95 eur = 15.710,05 eur), sumu 280,16 eur ako riadne úroky do dňa zosplatnenia (3. februára 2018) - ide o dohodnutý úrok v zmysle zmluvy, ktorý bola žalovaná povinná splatiť v rámci anuitných splátok poskytnutého úveru splatných do predčasného zosplatnenia (úroková sadzba vo výške 8,09% ročne vyplýva zo zmluvy), úrok z omeškania vo výške základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky platnej k prvému dňu omeškania (od 16. marca 2016 do 17. septembra 2019 vo výške 0,00 %) zvýšenej o 5 percentuálnych bodov z dlžnej sumy - súd preto priznal žalobcovi nárok na úrok z omeškania vo výške 5,00% ročne zo sumy 15.710,05 (t.j. prisúdená suma dlžnej istiny) od 14. februára 2018 (odo dňa nasledujúceho po dni zosplatnenia úveru) do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky platnej k prvému dňu omeškania (od 16. marca 2016 do 17. septembra 2019 vo výške 0,00 %) zvýšenej o 5 percentuálnych bodov z dlžnej sumy - súd preto priznal žalobcovi tiež nárok na úrok z omeškania vo výške 5,00% ročne zo sumy 280,16 (t.j. prisúdená suma dlžných úrokov vyčíslených do dňa zosplatnenia) od 14. februára 2018 (odo dňa nasledujúceho po dni zosplatnenia úveru) do zaplatenia. Čo sa týka žalobkyňou požadovaného priznania „riadneho“ úroku vo výške 8,09% ročne z dlžnej istiny 15.710,05 eur od 14. februára 2018 (deň nasledujúci po zosplatnení úveru) do zaplatenia 241,22 eur, tento súd priznať nemohol, nakoľko práve vyhlásením predčasnej splatnosti úveru nastal stav, kedy žalovaná / spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať a niet dôvodu ani na to, aby žalobkyňa/ veriteľ inkasovala úroky, ktoré by jej patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov žalovanou - v opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil (viď rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30. júna 2015), preto prvoinštančný súd žalobu v tejto časti zamietol.

3. Rozsudok v zamietajúcej časti (nároku na dohodnutý zmluvný úrok 8,09 % z istiny 15.710,05 eur po zosplatnení úveru do jeho úplného zaplatenia) napadla riadnym a včasným odvolaním žalobkyňa s návrhom na jeho zmenu vyhovením žalobe aj v zamietajúcej časti a priznaním jej náhrady trov odvolacieho konania dôvodiac, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.). Zmluva o úvere je absolútnym obchodom, a bez ohľadu na účastníkov úverového vzťahu sa spravuje ustanoveniami Obch.z. Ustanovenie § 497 Obch.z. priznáva veriteľovi právo požadovať nielen vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov, ale zároveň právo požadovať úroky za úver. Dlžník je teda povinný aj s ohľadom na ustanovenie § 502 Obch.z. zaplatiť aj dojednané úroky a to do dňa úplného vrátenia poskytnutých prostriedkov. Nárok na úrok za úver nie je predmetom zmluvného dojednania, keďže tento nárok priznávajú žalobcovi priamo právne predpisy (okrem iného aj ZoSÚ2010). V tejto súvislosti poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/ 113/2018 z 30.7.2019, rozsudok SDEÚ C-96/16 a C-94/17 ako aj rozsudky Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Nitre a podobne. V odôvodnení odvolania uviedla, že úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka ani prípadné zosplatnenie dlhu, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom nárok na úrok z úveru neovplyvňuje. Iný výklad by musel byť odôvodnený priamo príslušnými zákonnými ustanoveniami (ktoré však neexistujú) alebo nepriamo - extenzívnym výkladom existujúcich zákonných ustanovení, ktorý však nebol predložený. Výklad prezentovaný odvolacím súdom v napadnutom rozhodnutí by znamenal, že porušenie zmluvy zo strany dlžníka sankcionuje veriteľa, ktorý prichádza o dohodnutý zmluvný úrok

a zvyhodňuje dlžníka vo forme zníženia úroku na úroveň zákonného úroku z omeškania. S takýmto názorom nemožno súhlasiť a máme za to, že v žiadnom prípade nepredstavuje rovnovážne usporiadanie záväzkového vzťahu po porušení povinností dlžníka, ale naopak ho nelogicky zvyhodňuje, a to na úkor veriteľa, ktorý svoje povinnosti zo zmluvy splnil a ktorý by bol takýmto výkladom stavu znevýhodnený dvojnásobne. Okrem toho takýto názor poskytuje návod dlžníkovi na to, ako neplniť svoje zmluvné povinnosti bez obáv o zhoršenie svojho postavenia, naopak s očakávaním jeho zlepšenia. Strata výhody splátok a príslušný zákonný úrok z omeškania sú adekvátnymi sankciami, s ktorými zákon počíta, pričom ohľadom straty výhody splátok (predčasnému zosplatneniu úveru) určuje záväzné časové a faktické podmienky, bez naplnenia ktorých k nej nemôže vo vzťahu k spotrebiteľovi dôjsť a ohľadom úrokov z omeškania určuje záväzne ich výšku. Pokiaľ majú súdy záujem chrániť spotrebiteľa v obdobných prípadoch omeškania, majú možnosť tak urobiť v zmysle zákona a nie nad jeho rámec, a to najmä tak, že po adekvátnom preskúmaní objektívnosti príčin omeškania spotrebiteľa ako dlžníka, ktoré viedlo k predčasnemu zosplatneniu, použitím § 232 ods. 3 C.s.p. určia dlžníkovi dlhšiu lehotu na splatenie dlžnej sumy (k čomu súdy v rozhodujúcej väčšine prípadov aj reálne pristupujú, čo len ďalej oslabuje argument uvádzaný v napadnutých rozhodnutiach súdov, že spotrebiteľ je po zosplatnení úveru znevýhodnený stratou výhody splátok - keďže túto opäť získa vďaka rozhodnutiu súdu). Reštriktívne ustanovenie vo vzťahu k nároku veriteľa na zmluvný úrok po zosplatnení neobsahuje žiadny právny predpis. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak učinil. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti nemá za následok zánik povinnosti vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky ani zaplatiť úroky za úver. Menia sa len podmienky, za ktoré je dlžník povinný uvedenú povinnosť plniť. Povinnosť vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky za úver nie je novou povinnosťou, ktorú by dlžník pred splatnosťou nemal, nejde o nové dohodnuté úroky.

4. Žalovaná odvolací návrh nepodala a k odvolaniu žalobkyne sa nevyjadрила.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 C.s.p.), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 C.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.), preskúmal rozsudok v napadnutej časti v medziach daných rozsahom (§ 379 C.s.p.) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 C.s.p.), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 C.s.p.), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je v zásade dôvodné.

6. Predmetom odvolacieho konania vzhľadom na odvolacie námietky žalobkyne je posúdiť, či súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, čo malo za následok jeho nesprávne rozhodnutie o nepriznaní nároku žalobkyne na uplatnený úrok z úveru po zosplatnení úveru a to až do úplného zaplatenia úročenej istiny úveru.

7. Podľa § 388 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

8. Pokiaľ odvolacia námietka smeruje k právnomu posúdeniu veci je potrebné uviesť, že právne posudzovanie veci je činnosť súdu, pri ktorej zistený skutkový stav podriaďuje pod skutkovú podstatu príslušnej právnej normy, na základe čoho dospieva k záveru, či právo prizná alebo neprizná. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak sa súd pri tejto činnosti dopustil omylu (buď v tom, že na správne zistený skutkový stav aplikoval iný právny predpis než mal, alebo ak správne aplikovaný právny predpis nesprávne interpretoval).

9. Keďže odvolací súd nevstupoval do procesu modifikácie skutkového stavu, na ktorom je napadnuté rozhodnutie založené a ide o prejednanie právnej otázky a nie skutkovej, nebol daný zákonný dôvod na doplnenie alebo zopakovanie dokazovania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. (a teda ani na nariadenie pojednávania odvolacím súdom). Odvolací súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonaných dôkazov v konaní pred súdom prvej inštancie. Nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem, ktorého existencia nebola v danom prípade daná. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (Valera Assalino v. Portugalsko z 20. apríla 2002) v prípadoch, kde skutkové okolnosti nie sú sporné a právne otázky sa nevyznačujú osobitnou zložitosťou, neuskutočnenie ústneho

pojednávania nespôsobuje ujmu požiadavkám čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (najmä ak pojednávanie na prvom stupni bolo verejné a vyšší súd prejednáva právne otázky).

10. Súd prvej inštancie správne kvalifikoval právny vzťah založený zmluvou medzi žalobkyňou a žalovanou ako založený spotrebiteľskou zmluvou, keďže táto spĺňala definičné znaky takejto zmluvy, ako aj definičné znaky subjektov spotrebiteľskej zmluvy. V konaní bolo nesporné, že zmluvný vzťah medzi stranami konania, založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere, napĺňa definičné znaky spotrebiteľskej zmluvy.

11. Základnou spornou otázkou bolo, či veriteľ v úverovom vzťahu s dlžníkom má nárok na úrok (pozn.: dohodnutý v zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 631309) z úveru aj po zosplatnení úveru až do jeho vrátenia, t.j. prípadne aj za obdobie po splatnosti úveru. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie v napadnutej zamietajúcej časti žaloby na právnom závere, že žalobkyňi prislúcha právo na zaplatenie úroku z úveru len do jeho splatnosti v dôsledku vyhlásenia predčasnej splatnosti/zosplatnenia. Žalobkyňa s týmto jeho záverom nesúhlasila dôvodiac najmä tým, že dlžník je povinný platiť úroky až do doby skutočného vrátenia poskytnutého úveru veriteľovi, žiadosťou o okamžité splatenie úveru nedochádza k zániku (predčasnému ukončeniu) zmluvy, pretože pretrvávajúci stav, keď žalovaná naďalej užíva (a nevracia) poskytnuté finančné prostriedky a žalobkyňa nimi fakticky nedisponuje, rozhodne nie je dôvodom na nepriznanie zmluvne dohodnutých zmluvných úrokov, inštitút úroku je v právnej doktríne SR a ČR dlhodobo interpretovaný ako cena za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov, preto má dlžník zásadne platiť tento úrok za skutočnú dobu užívania (bez ohľadu na termín splatnosti úveru), t.j. do doby reálneho vrátenia úveru veriteľovi (v ktorej súvislosti poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Co/113/2018, rozhodovacia prax Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/108/2017, sp. zn. 8Co/138/2017, sp. zn. 8Co/206/2018, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/12/2017, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Co/23/2017, 43Co/7/2018, sp. zn. 43Co/29/2018, sp. zn. 43Co/21/2018, sp. zn. 43Co/37/2018 Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8Co/193/2017, sp. zn. 7Co/366/2017, sp. zn. 12Co/116/2017, sp. zn. 7Co/326/2017, sp. zn. 12Co/4/2018, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/297/2017 a iné), nemožno v danom prípade akceptovať údajnú neprípustnosť paralelného úročenia istiny úverovej pohľadávky žalobkyne úrokom z omeškania a súčasne riadnym zmluvným úrokom.

12. Rozhodovacia prax odvolacích súdov je nesúladná v riešení otázky priznania zmluve dohodnutých úrokov z poskytnutého úveru, t.j. či má veriteľ právo na dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutého úveru až do jeho vrátenia, a to aj za obdobie po splatnosti (predčasnom zosplatnení) úveru. Najvyšší súd Slovenskej republiky v aktuálnom rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/42/2020 poukázal na skutočnosť, že pri spotrebiteľských úveroch je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania zmluvy (§ 9 ods. 2 písm. d/ ZoSÚ). To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave úverovej zmluvy absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov. V § 502 ods. 1 veta prvá Obch.z. je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov. Zo žiadneho ustanovenia Obch.z., O.z., či ZoSÚ nevyplýva nemožnosť uzavretia dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinnosti profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je pritom inštitút slúžiaci ochrane veriteľa. Veriteľ však peňažné prostriedky nemá, ale patrí mu za ne dohodnutá odmena. Záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá, ako doba riadneho splácania úveru, pretože dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 5Cdo/42/2020 argumentoval aj tým (pozn.: tu pozri aj rozhodnutia NS SR sp. zn. 2Cdo/115/2019, 8Cdo/237/2019, 8Cdo/135/2020, 6Cdo/193/2018, 5Cdo/73/2020, 4Cdo/37/2020, 4Cdo/193/2020, ktoré predmetnú právnu otázku riešili totožným spôsobom), že pre spotrebiteľa je nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny (pozn. odvolacieho súdu - ak k nemu dôjde až po dohodnutej dobe trvania úverovej zmluvy). Dojednanie,

ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny sa postavenie spotrebiteľa zhorší. Pokiaľ by spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú, ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, to znamená že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlužník teda presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z toho dôvodu dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods. 1 O.z. Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednania nezhorší, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda. Jeho právo zostáva zachované po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/42/2020 vyplýva záver, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

14. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti žalobného nároku žalobkyne na uplatnený dohodnutý zmluvný úrok z úveru zmenil, uložením povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni zostatok dohodnutého zmluvného úroku z istiny do zaplatenia, najviac však sumu 4.313,65 eur. Z prehľadu splátok súd prvej inštancie zistil, že žalovaná zaplatila do zosplatnenia úveru na istinu sumu 2.089,95 eur a na úrokoch do zosplatnenia úveru, t.j. do 13. februára 2018 mala zaplatiť 2.121,35 eur. Prvoinštančný súd vo výroku I. rozsudku priznal žalobkyni nárok na dohodnutý zmluvný úrok do zosplatnenia úveru sumou 280,16 eur, s tým, že voči uvedenému výroku nebolo podané odvolanie, preto v tej časti nadobudol právoplatnosť. Z uvedeného vyplýva, že celkovo na dohodnutom zmluvnom úroku žalovaná zaplatila žalobkyni 1.841,19 eur a žalobkyňa už má na časť zmluvne dohodnutého úroku judikovanú pohľadávku (právo na plnenie titulom nezaplatenej anuitnej splátky úveru) vo výške 280,16 eur, t.j. spolu 2.121,35 eur. Keďže žalobkyni náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí tzn., že pri „predčasnej splatnosti“ jej náleží dohodnutý zmluvný úrok len za čas do splatnosti dlhu, čo bolo v danom prípade povinnosť platiť dohodnutý zmluvný úrok za obdobie dohodnuté v zmluve o úvere, t.j. od splatnosti prvej splátky dňa 15. júna 2016 až do splatnosti úveru dňa 15. mája 2024. Za obdobie dohodnuté v zmluve o úvere mala žalovaná celkovo na dohodnutom zmluvnom úroku za poskytnutie úveru zaplatiť žalobkyni 6.435 eur s tým, že po odpočítaní už zaplatených a judikovaných úrokov žalobkyni prináleží na zaplatenie dohodnutého zmluvného úroku ešte suma 4.313,65 eur.

15. Strany si dojednali zmluvný úrok 8,09% ako fixný do doby splatnosti úveru. Konečná splatnosť úveru bola v zmluve dohodnutá ku dňu 15. máj 2024, žalobca však v zmysle zmluvných dojednaní pristúpil k zosplatneniu celého úveru skôr, a to k 13. februáru 2018. Je nesporné, že úverový vzťah spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia poskytnutých prostriedkov má dlžník platiť úroky. Účastníci zmluvy o úver si pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje. V takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov. Pokiaľ si však účastníci zmluvy dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie od splatnosti úveru úroky z omeškania. Súd pritom vychádzal z uznesenia ÚS IV. 476/2012 z 18.9.2012, v zmysle ktorého Ústavný súd SR odobril názor odvolacieho a prvostupňového súdu, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, tu do 15. mája 2024, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Odvolací súd preto nepriznal žalobkyni nárok na úroky aj po uplynutí doby trvania úveru, t.j. po 15. máji 2024 do zaplatenia.

16. Vzhľadom na vyššie uvedené potom odvolací súd podľa § 388 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku II. v časti nároku žalobkyne na dohodnutý zmluvný úrok z úveru

od zosplatnenia úveru do konečnej splatnosti úveru zmenil spôsobom uvedeným vo výroku I. tohto rozhodnutia a podľa § 387 ods. 1 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie v zostávajúcej napadnutej zamietajúcej časti (nároku na dohodnutý zmluvný úrok 8,09% p.a. zo sumy 15.710,05 eur od 14. februára 2018 aj za obdobie po splatnosti úveru, t.j. až do jeho zaplatenia) ako vecne správny potvrdil.

17. Podľa § 396 ods. 2 C.s.p. ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

18. Podľa § 396 ods. 1 C.s.p. ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacom súde.

19. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa jej pomeru úspechu vo veci.

20. Podľa § 255 ods. 2 C.s.p. ak mala strana konania vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

21. Podľa § 262 ods. 1 C.s.p. o výške náhrady súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

22. V celom konaní bola žalobkyňa úspešná v rozsahu 100% (pre pomerné rozdelenie trov konania je totiž rozhodujúci pomer úspechu a neúspechu v uplatnenej istine bez príslušenstva /úrok z omeškania, úrok/), preto odvolací súd rozhodol o trovách tohto konania tak, ako je to uvedené vo výroku II. tohto rozsudku.

23. Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3 : 0 (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších zmien a doplnení; § 393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.